

Avoim ammattikorkeakoulu

Strategia 2009-2012

Sisällys

1. Johdanto
2. Strategian lähtökohdat
3. Avoimen ammattikorkeakoulun arvot, toiminta-ajatus ja visio
4. Avoimen ammattikorkeakoulun strategiset tavoitteet 2009-2012

LIITE 1 Avoimen ammattikorkeakoulun toimintamuodot

1. Johdanto

Avoimen ammattikorkeakoulun strategia on laadittu valtakunnallisessa avoin AMK -kehittämisyhteistyössä. Strategian laatimisesta ovat vastanneet kehittämissuhteistyön ohjausryhmä ja koordinaattorina toiminut Satakunnan ammattikorkeakoulu. Strategiaa on työstetty useammassa vaiheessa loppuvuodesta 2007 alkaen. Strategian sisältöön ovat voineet vaikuttaa myös kaikki avoin AMK -kehittämissuhteistyössä mukana olevat ammattikorkeakoulut. Työskentelyssä keskeisiä linjauksia on esitelty kahdesti ARENE:n kokouksissa 2008.

Strategian keskeisenä tavoitteena on avoimen ammattikorkeakouluopetuksen laajentaminen perustutkintojen lisäksi ammatillisiin erikoistumisopintoihin, opettajaopintoihin ja ylempään AMK -tutkintoon. Strategian laadinnassa on otettu huomioon Opetusministeriön linjaukset raportissa "Avoimen ammattikorkeakoulun kehittämisen haasteet" (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2005:6) sekä valtakunnallisessa avoimen ammattikorkeakoulun kehittämissuhteistyössä (2007-2009) tehdyt kehittämistoimenpiteet, määritykset ja suositukset.

Avoimen AMK -kehittämissuhteistyön ohjausryhmä laatii strategian toteuttamiseksi erillisen toimintasuunnitelman ja seurantaindikaattorit.

Ohjausryhmän jäsenet

Ohjausryhmän puheenjohtaja:
rehtori Eeva-Liisa Antikainen,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Ohjausryhmän muut jäsenet:
puheenjohtaja Tapio Huttula,
Erityisalojen Toimihenkilöliitto
kehittämissuhteistyön Jouni Kangasniemi,
Opetusministeriö
pääsihteeri Mika Nirvi,
Suomen kesäyliopistot ry
täydennyskoulutuskeskuksen johtaja Esa Rahiala,
Satakunnan ammattikorkeakoulu
asiantuntija Tarja Tuominen,
Elinkeinoelämän keskusliitto

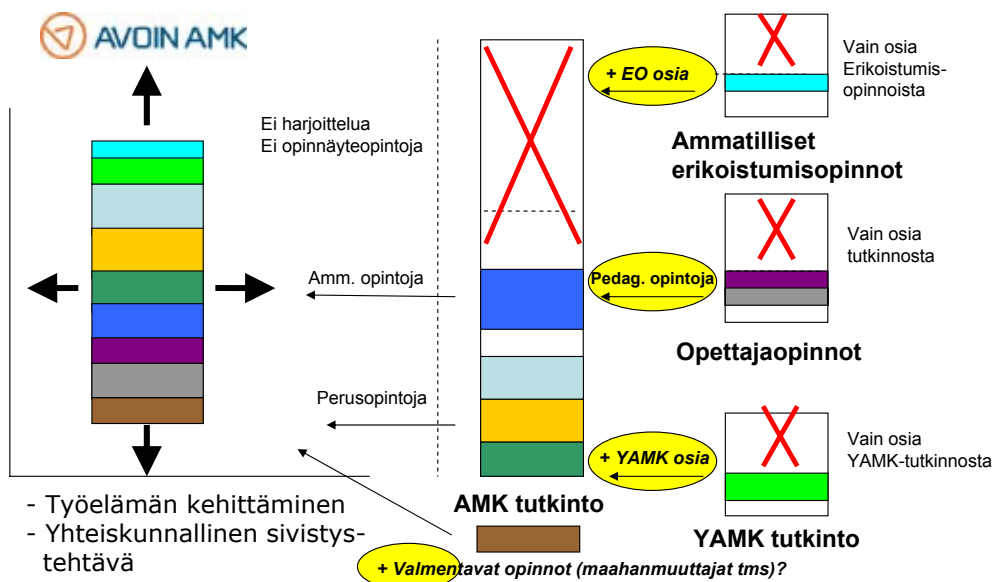
Ohjausryhmän sihteeri:
30.9.2008 asti koulutussuunnittelija Jonna Šmrha,
Satakunnan ammattikorkeakoulu
1.10.2008 alkaen koulutussuunnittelija Sari Lohikoski,
Satakunnan ammattikorkeakoulu

2. Strategian lähtökohdat

Avoimen ammattikorkeakoulun yhteisellä strategialla tähdätään avoimen ammattikorkeakouluopetuksen vahvistamiseen sekä toiminnan ja toimintaedellytysten jatkuvaan kehittämiseen. Strategia on ammattikorkeakoulujen yhteinen näkemys avoimen ammattikorkeakoulun tehtävistä ja roolista tulevaisuuden aikuiskoulutuksen kentällä. Strategia toimii eräänä perustana ammattikorkeakoulujen omille aikuiskoulutusta ohjaaville linjauksille ja strategioille.

Avoimessa ammattikorkeakoulussa voi iästä tai pohjakoulutuksesta riippumatta osallistua ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmien mukaiseen opetukseen ilman varsinaista tutkinto-opiskelijan oikeutta. Avoimen ammattikorkeakouluopetuksen piiriin kuuluvat harjoittelua ja opinnäytetöitä lukuun ottamatta kaikki opetussuunnitelmien mukainen opetus eli AMK-tutkintoon johtava koulutus, ylempi AMK-tutkintoon johtava koulutus, ammatilliset erikoistumisopinnot ja ammatillinen opettajakoulutus. Avoin ammattikorkeakouluopetus on kiinteä osa ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutusta.

Avoimen tarjonta tulevaisuudessa osia kaikesta ops-pohjaisesta

Kuva 1. Avoimen ammattikorkeakoulun tarjoamien opiskelumahdollisuuksien rakentuminen periaatteessa osina kaikenlaisesta ops-pohjaisesta opetuksesta

3. Avoimen ammattikorkeakoulun arvot, toiminta-ajatus ja visio

Avoimen ammattikorkeakoulun arvot

Avoimuus

- Opiskelu on mahdollista iästä ja pohjakoulutuksesta riippumatta.
- Tarjontaa on kaikilta ammattikorkeakoulun koulutusaloilta.
- Koulutus on helposti saatavilla.

Tasa-arvoisuus

- Opiskelu on mahdollista asuinpaikasta riippumatta.
- Toiminnassa huomioidaan maahanmuuttajat ja muut erityisryhmät.
- Kohtuulliset osallistumismaksut mahdollistavat omaehtoisien hakeutumisen opiskelijaksi.

Työelämälähtöisyys

- Koulutus on osa ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutusta ja aluekehitystehtävää.
- Tarjonnan suunnittelussa otetaan huomioon alueen työelämän tarpeet.
- Avoin ammattikorkeakoulu tekee yhteistyötä muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Avoimen ammattikorkeakoulun toiminta-ajatus

Avoimen ammattikorkeakoulun päätehtävänä on kansalaisten osaamistason vahvistaminen mahdollisimalla yksilön elinikäinen oppiminen ja ammatillinen kasvu. Avoin ammattikorkeakoulu toteuttaa koulutuksellista ja alueellista tasa-arvoa ja edistää ammattikorkeakouluopintojen saatavuutta. Avoin ammattikorkeakoulu antaa kaikille kansalaisille monipuolisen mahdollisuuden osallistua ammattikorkeakoulutalaiseen koulutukseen iästä ja pohjakoulutuksesta riippumatta ilman tutkinto-opiskelijan opinto-oikeutta. Opinnot avoimessa ammattikorkeakoulussa voivat myös muodostaa opintopolun kohti tutkintoon johtavaa koulutusta.

Avoimen ammattikorkeakoulun visio 2012

Avoin ammattikorkeakoulu on suomalaisen korkeakoulujärjestelmän tunnustettu tehtäväalue ja oleellinen osa ammattikorkeakoulujen koulutusta ja aluekehitystehtävää. Kansainvälisyys on rakentunut kysyntälähtöisesti osaksi avoimen ammattikorkeakoulun toimintaa. Avoimen ammattikorkeakoulun opintopolku on toimiva osa ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintaa.

4. Avoimen ammattikorkeakoulun strategiset tavoitteet 2009-2012

Avoimen ammattikorkeakoulun strategiset tavoitteet perustuvat avoimen ammattikorkeakoulun toiminta-ajatuksen ja määrittävät miten etenemme kohti visiota. Strategiset tavoitteet liittyvät avoimen ammattikorkeakoulun roolin ja profiilin selkiyttämiseen, toiminnan laajuuden ja resurssien kasvattamiseen, opetuksen sisällön ja laadun kehittämiseen, sekä prosessien ja hallinnollisten puitteiden selkiyttämiseen.

Avoimen ammattikorkeakoulun strategiset tavoitteet:

Roolin ja profiilin vahvistaminen

- Avoimella ammattikorkeakoululla on selkeä tehtävä aikuisväestön osaamisen vahvistamisessa ja ammatillisen kasvun tukemisessa. Kohderyhmänä ovat työikäiset kansalaiset, joiden tavoitteena ammatillisen osaamisen lisääminen, itsensä kehittäminen tai AMK-tutkinnon suorittaminen tulevaisuudessa.
- Kehitetään opintopolun käyttöönottoa sekä aikuisten että nuorten perustutkintoon johtavassa koulutuksessa.
- Lisätään maahanmuuttajien koulutusmahdollisuuksia tarjoamalla ammattikorkeakouluopintoihin valmentavaa suomenkielen opetusta ja muita opiskelu- ja ammattivalmiuksia varmistavia opintoja.

Toiminnan laajuuden ja resurssien kasvattaminen

- Lisätään toiminnan vakautta sopimalla rahoitus tavoitekausittain ja kytkemällä rahoitus laskennallisina vuosipöytäkirjapaikkoina ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen perusrahoitusmallin osaksi.
- Avoimen ammattikorkeakoulutoiminnan laajuutta kasvatetaan valtakunnallisesti 45 000 opintopisteen tasolle vuoteen 2012 mennessä. Tämä vaatisi valtion rahoituksen nostamisesta 1,5 miljoonalla eurolla nykyisestä eli 5 miljoonan euron tasolle.

- Jatketaan avoimen ammattikorkeakoulun kehittämisverkoston rahoitusta vuoteen 2012 asti yhtenäisen kehittämistyön jatkamiseksi.
- Turvataan ruotsinkielinen opintotarjonta tarvittaessa lisäresurssein.

Opetuksen sisällön ja laadun kehittäminen

- Laajennetaan avoimen ammattikorkeakoulun toiminta vuodesta 2009 lähtien koskemaan kaikkea ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmien mukaista toimintaa harjoittelua ja opinnäytetyötä lukuun ottamatta: AMK-tutkintoon johtava koulutus, ylempään AMK-tutkintoon johtava koulutus, ammatilliset erikoistumisopinnot ja ammatillinen opettajakoulutus.
- Avoimen ammattikorkeakoulun laatua kehitetään osana ammattikorkeakoulujen laadunvarmistusjärjestelmiä.
- Edistetään ajankohdasta ja paikasta riippumattomien opiskelumahdollisuuksien, kuten verkko-opetuksen hyödyntämisen, avulla koulutuksen saavutettavuutta.

Prosessien ja hallinnollisten järjestelmien selkiyttäminen

- Varmistetaan valtakunnallisen avoinamk.fi -portaalin erillisrahoitus, jotta sitä voidaan hyödyntää valtakunnallisesti yhtenäisessä toiminnan markkinointiviestinnässä ja opiskelijoiden sähköisessä asiointissa.
- Varmistetaan maahanmuuttajien valmentavien opintojen lainsäädännöllinen pohja ja erillisrahoitus.
- Selkiytetään avoimen ammattikorkeakouluopiskelijan opintososiaalinen asema ja luodaan joustavuutta lisääviä käytäntöjä.
- Kehitetään opiskelijan ohjausta ja neuvontaa avoimen ammattikorkeakoulun opintojen osalta.

Liite 1

Avoimen ammattikorkeakoulun toimintamuodot

Toimintamalli

Avoimena ammattikorkeakouluopetuksena voidaan järjestää kunkin ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmiin kuuluvia ja hyväksytyjä opintojaksoja, ei kuitenkaan opinnäytetyötä tai työharjoittelua. Avointa ammattikorkeakouluopetusta tarjotaan kaikilla ammattikorkeakoulututkintoon johtavilla koulutusaloilla ja lisäksi ammatillisessa opettajakoulutuksessa. Opetusta järjestettäessä otetaan huomioon alueelliset tarpeet. Opetukseen voi osallistua kuka tahansa iästä tai pohjakoulutuksesta riippumatta.

Avoimen ammattikorkeakoulun opintoja järjestetään ammattikorkeakoulujen omana opetuksena ja sitä voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden koulutusorganisaatioiden kanssa. Avoimen ammattikorkeakoulun opetus on järjestetty ammattikorkeakoulujen koulutusaloilla eri tavoin. Toteutustapoina ovat erillisissä ryhmissä toteutettu opetus ja tutkinto-opiskelijoiden mukana toteutettu integroitu opetus. Opetusta toteutetaan joustavin opetusjärjestelyin.

Avoimen ammattikorkeakoulun opetusta ei ole opintojen tarjoaminen liiketaloudellisena maksullisena toimintana. Avoimen ammattikorkeakoulun opintoina tarjottavat opintojaksot perustuvat ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmiin ja niissä opiskelevat suorittavat opintopisteitä. Täydennyskoulutus ei liity kiinteästi olemassa oleviin opintojaksoihin. Avoin ammattikorkeakouluopetus on avointa kaikille. Täydennyskoulutuksen osallistujille koulutuksen tilaaja tai järjestäjä asettaa valintakriteerit.

Avoimen ammattikorkeakoulun opetus on opetusministeriön tukemaa ja opiskelijalta peritään maksu toiminnan järjestämisestä aiheutuneiden kustannusten perusteella. Osallistumismaksujen määrittämistä yksittäisessä ammattikorkeakoulussa ohjaa asiaa koskeva asetus.

Opiskelijat

Toiminnan pääasiallisena kohderyhmänä on työikäinen väestö. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoilla on monia opiskelumotiiveja. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijaprofiiliselvityksen mukaisesti (Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelija, 2008.) opiskelijoista on erotettavissa omiksi ryhmikseen opiskelulle asetettujen tavoitteiden perusteella seuraavat ryhmät:

- ammatillisen osaamisen lisääjät
- itsensä kehittäjät
- tutkintotavoitteiset opiskelijat.

Lukuina opiskelumotiivit jakautuvat selvityksen mukaan seuraavasti

- Ammatillisen osaamisen lisääminen (41,5 %)
- Itsensä kehittäminen (24,2 %)
- AMK-tutkinto tulevaisuudessa (24,1 %)
- AMK-tutkinnon loppuun suorittaminen (2,5 %)
- Jokin muu motiivi (7,7 %)

Avoimen ammattikorkeakoulun kehittämisverkosto (2007-2009)

Avoimen ammattikorkeakoulu -toimintaa edistetään kehittämisverkostossa, jossa ovat edustettuina kaikki avointa ammattikorkeakouluopetusta järjestävät ammattikorkeakoulut. Valtakunnallinen avoimen ammattikorkeakoulun kehittämisverkosto toimii opetusministeriön kokoamana vuosien 2007-2009 aikana. Verkoston toiminnan koordinoinnista vuosina 2007-2009 vastaa Satakunnan ammattikorkeakoulu (OPM tavoitesopimus 243/522/2006). Verkostossa on jäsen/jäseniä jokaisesta ammattikorkeakoulusta. Lisäksi jokainen ammattikorkeakoulu on nimennyt yhteyshenkilön kehittämisverkostoon, jonka tehtävänä on tarkastella verkoston kokouksissa käsiteltäviä asioita oman ammattikorkeakoulun näkökulmasta ja tuoda tarvittaessa esiin oman ammattikorkeakoulun kanta käsiteltäviin asioihin.

Verkoston tehtävänä on seurata ja edistää avoimen ammattikorkeakoulutoiminnan kehittämistä ja ammattikorkeakoulujen välistä yhteistyötä. Verkoston toiminnan tavoitteena on erityisesti

- tukea avoimen ammattikorkeakoulun toimijoita edistämään väestön mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja ammatilliseen kasvuun
- edistää avoimen ammattikorkeakoulun tunnetta- vuutta valtakunnallisesti
- edistää ammattikorkeakoulujen välistä yhteistyötä
- edistää yhteisten toimintamallien ja pedagogisten näkemysten muodostumista avoimessa ammattikorkeakoulutoiminnassa
- kehittää avoimen ammattikorkeakoulun opiskelija- palveluita ja sähköistä asiointia
- ennakoida avoimen ammattikorkeakoulun kehitys- tä pitemmällä tähtäimellä.

Avoimen ammattikorkeakoulun kehittämisverkosto tiivistää toiminnallaan ammattikorkeakoulujen välistä yhteistyötä ja vähentää niiden keskinäistä kilpailua. Verkosto edistää toisilta oppimista ja tukee avointen ammattikorkeakoulujen henkilöstön monipuolista ja ajantasaista osaamista. Avoimen ammattikorkeakoulutoiminnan monipuoliseksi kehittämiseksi verkostosta on muodostettu eri kehittämiskohteisiin keskittyviä teemaryhmiä, jotka vaihtelevat tarpeen mukaan. Kehittämisverkoston työskentelystä laaditaan vuosittain tarkempi toimintasuunnitelma strategian toteuttamiseksi.

